

SKOGLIGT MENTORSKAP

– utvecklar skogsägarskapet gemensamt

Det övergripande syftet med projektet är att öka förståelsen för skogsägarnas beslutsfattande och att utveckla nya tjänster med företag. I april 2021 anordnades ett skogligen mentorskapsevenemang för att stärka beslutsfattandet hos nyblivna skogsägare. På grund av situationen Covid19 organiserades evenemanget online med hjälp av Microsoft Teams. Sju nyblivna eller oerfarna skogsägare deltog i evenemanget tillsammans med sex erfarna skogsägare (mentorer) från den lokala skogsägarföreningen (Etelä-Pohjanmaan Mettälliset ry.). Baserat på återkopplingen ansåg deltagarna att det var utvecklande att diskutera med mentorerna samt att de såg ett intresse av och nytta med att fortsätta kontakterna för sitt skogsägarskap.

Workshoparna med skogsägare som anordnades i början av projektet underströk att det fanns ett tydligt behov av stöd kring beslut på olika nivåer. Enligt skogsägarna finns det många tjänster relaterade till virkesproduktion, men det är svårt att utvärdera vilka som är bra, neutrala, dåliga eller dyra. Det finns således en efterfrågan på mer ”neutrala och enkla skogstjänster”. Olika skogsföretag tillhandahåller numera också allt fler skogsförvaltnings- och supporttjänster, men ganska många av skogsägarna är osäkra över deras kvalitet och ännu mer deras motiv. Utifrån workshopparna är ett behov av peer-to-peer-lärande, till exempel skogligen mentorskap, som kan bidra till ett mer effektivt lärande och utvecklande av det enskilda skogsägarskapet. Det finns en ofta outnyttjad resurs i erfarna skogsägare som potentiellt kan dela med sig av sin kunskap och erfarenhet till yngre eller nyare skogsägare.

Planering

När en planerar evenemang är det viktigt att inkludera människor i alla kön och åldrar och erbjuda lika möjligheter för alla att delta. Den skogligen begreppsanvändningen kan utgöra ett hinder och är därför något som bör minimeras eller undvikas för att säkerställa att evenemang upplevs tillgängliga och inkluderande.

Inbjudningarna till mentorskapsevenemanget skickades till personer som enligt finska Skogscentralens uppgifter blev skogsägare under 2018–2020 och bodde och/eller ägde skogsfastigheter i regionen södra och centrala Österbotten. Inbjudningarna skickades via e-post till de personer som hade en e-postadress angiven i registret. Sju oerfarna skogsägare anmälde sig till evenemanget. Det var en relativt jämn fördelning av skogsägare som bodde nära respektive på ett länge avstånd från sin skogsfastighet.

Under det två timmar långa online mentorskapsevenemanget delades deltagarna in i två mindre diskussionsgrupper bestående av mentorer och nyblivna skogsägare. Diskussionsämnena tilldelades för att hålla konversationen aktiv. De oerfarna skogsägarna uppmanades att ta upp de frågor de hade i åtanke angående skogsägarande eller andra skogsrelaterade frågor. Syftet var att hålla interaktionen så enkel och öppen som möjligt för att sänka tröskeln för att dialog och frågeställningar. Skapandet av en inkluderande och tillåtande diskussionsatmosfär spelar en viktig roll för en framgångsrik inlärningsmiljö. Dock kommer online evenemang med vissa begränsningar ur detta hänseende.

EUROPEISKA UNIONEN

Interreg
Botnia-Atlantica

Europeiska regionala utvecklingsfonden

Rikare skog

Diversifiering genom Inkludering och Specialisering

Efter evenemanget överlämnades mentorernas kontaktinformation till alla deltagare med uppmaningen att fortsätta dialogen och mentorskapsförhållandet.

Slutsatser

Baserat på den feedback som mottogs var alla respondenter, både mentorer och nyblivna skogsägare, villiga att delta i mentorskap igen. Enligt det kan det finnas en efterfrågan på skogligt mentorskap. Det kan användas för att aktivera nyblivna och erfarna skogsägare. Jämfört med traditionella skogsrådgivningstjänster erbjuder mentorskap en enklare ingång till kunskap och lärande kring olika skogliga frågor. Dessutom är informationen som delas av mentorerna baserad på deras egna erfarenheter och observationer, och är inte drivet av något kommersiellt syfte. Informationen upplevs därmed som mer neutral, vilket kan bidra till ett positivt lärande ibland vissa grupper.

Enligt återkopplingen skulle vissa deltagare vilja delta i mentorskapsprogram i framtiden där de kan möta andra skogsägare online. Andra har ett större intresse av mentorskap som bygger på fysiska träffar. Utifrån detta skulle det finnas en efterfrågan på olika mentorskaps metoder och upplägg. För skogsägare med ett längre avstånd till sin fastighet kan online-baserat mentorskap vara det enklaste alternativet. Å andra sidan angav nyblivna skogsägare även behovet av att konsultera sin mentor kring frågor som direkt berör deras egna skogsfastigheter och dess förvaltning. I så fall skulle ett besök på den egna skogsfastigheten tillsammans med en mentor vara ett lämpligt alternativ.

Det tar tid att bygga upp förtroende i en relation mellan mentorer och nyblivna skogsägare. De fysiska mötena, ansikte mot ansikte, kan möjliggöra bättre interaktion mellan deltagarna. Personliga och fysiska möten är särskilt lämpligt för personer som är

vana vid traditionella eller individuella inläring och rådgivning. I synnerhet möjliggör ett möte i skogen en multisensorisk inlärningsupplevelse, vilket inte är möjligt i en onlinemiljö.

Ett gruppmöte, likt i denna pilot, skulle säkert fungera som en kick-off-arrangemang och en möjlighet för människor att bekanta sig med mentorskapskonceptet. Det kan arrangeras antingen online eller fysiskt i skogen. Mentorskap är vanligtvis baserat på en förtroendegivande och öppen relation som kan ta mer tid att utveckla. Det påverkas också av skogsägarnas värderingar, ideologier och mål. Därför krävs mer tid och fler möten för att bilda själva mentorskapsförhållandet. Däremot kan kunskapsutbytet påbörjas direkt och även utgöra en drivkraft i relationskapandet.

Inte bara de nyblivna skogsägarna, utan också mentorerna kan lära sig genom mentorskap. Det kan hjälpa dem att motivera, men även vidareutveckla, sin syn på och kunskap kring skogsbruk och skogägande genom att nya frågeställningar och utmaningar lyfts från ett nytt perspektiv. Mentorskapet skall därför inte primärt förstås som en envägs-kommunikation där mentor lär den nyblivne skogsägaren utan även som en dialog och en ömsesidig relation. Det är just relationen och de skilda erfarenheterna som skapar en positiv och fördjupande lärandemiljö. Exempelvis skogsägar-föreningar som Mettälliset ry. kan dra nytta av att erbjuda en mentorskapstjänst och genom dessa attrahera fler och nya medlemmar/ kunder. Det skulle även kunna utgöra ett fruktbart alternativ till traditionell rådgivning. Dock kräver det en förståelse av mentorernas drivkrafter och motiv, men även potentiellt stöd, för att kunna få dem att axla rollen som mentor och känna sig trygg i denna. Detta är inte minst viktigt för att säkerställa en god diversitet bland mentorerna för att i sin tur kunna matcha relationerna.

PILOTSAMMANFATTNING

EUROPEISKA UNIONEN

Interreg
Botnia-Atlantica

Europeiska regionala utvecklingsfonden

Rikare skog

Diversifiering genom Inkludering och Specialisering